

Francuski predsjednik Emmanuel Macron u nedjelju se prisjetio krvavog Prvog svjetskog rata i milijuna njegovih žrtava predvodeći obilježavanje stogodišnjice njegova završetka i pozvao desetke svjetskih čelnika okupljenih u Parizu na mir i suradnju.

"11. studenoga 1918. bio je prije sto godina. Čini se daleko, ali je zapravo bilo jučer. Tragovi rata nisu se nikad izbrisali, ni na tlu Francuske, ni u Europi ni na Bliskom istoku, ni u sjećanjima ljudi", rekao je Macron pred šefovima država i vlada iz čitavog svijeta, među kojima je bila i hrvatska predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović, okupljenih u Parizu na obilježavanju stogodišnjice kraja Prvog svjetskog rata.

"Sjetimo se! Ne zaboravimo!", poručio im je.

Emmanuel Macron pohvalio je domoljublje Francuza koji su se borili od 1914., istaknuvši kako je patriotizam koncept potpuno protivan nacionalizmu.

"Domoljublje je točna protivnost nacionalizmu", rekao je francuski šef države. "Nacionalizam je njegova izdaja".

Poručio je nazočnima kako se valja sjetiti onih koji su došli iz čitavog svijeta na francusko tlo jer su željeli braniti vrijednosti koje su cijenili. "Došli su u sela čija imena nikada nisu ni čuli".

"Francuska zna da duguje svojih borcima i borcima iz čitavog svijeta. Ona se klanja pred njihovom veličinom", rekao je.

Povijest prijeti da će se ponoviti

Pozvao je nazočne da odbace "opčinjenost nasiljem i dominacijom", i rekao da danas povijest prijeti da će se ponoviti jer se "negdašnji demoni ponovno bude".

"Nove ideologije manipuliraju vjerama, povijest prijeti da će ponovno krenuti tragičnim tijekom.

Neka ova obljetnica bude ona kada ćemo obnoviti vječnu vjernost našim mrtvima", rekao je.

Svojim je kolegama poručio kako "moramo prenijeti našoj djeci svijet o kojem su generacije sanjale".

Svoj je govor, u kojem je naglasio i važnost francusko-njemačkog prijateljstva, te stvaranja Europske unije i Ujedinjenih naroda nakon Drugog svjetskog rata, završio riječima: "Živio mir među narodima i među državama, živjele slobodne države svijeta, živjelo prijateljstvo među narodima, živjela Francuska".

Desetci čelnika na obilježavanju kraja Prvog svjetskog rata

Svečanost obilježavanja sto godina od kraja Prvog svjetskog rata pod Slavolukom pobjede počela je u 11 sati zvonima pariške crkve Notre Dame i preletom zrakoplova koji je iza sebe ostavio boje francuske zastave.

Francuski predsjednik i njegovi gosti došli su autobusima po aveniji Champs-Élysées blizu Slavoluka pobjede, a potom su ostatak prešli pješice.

Jedino su američki predsjednik i ruski predsjednik stigli u svojoj organizaciji. Donaldu Trumpu pri dolasku je istrčala žena golih grudi s natpisom Femen, ali je brzo svladana, dok je Vladimir Putin do Slavoluk pobjede stigao u posljednjem trenutku.

Rukovao se s francuskim i američkim kolegom, s njihovim suprugama i s njemačkom kancelarkom Angelom Merkel.

Donald Trump i Vladimir Putin su na komemoraciji bili udaljeni nekoliko metara. Trump je sjedio s lijeve strane Emmanuela Macrona i Angele Merkel a ruski predsjednik s desne francuskog predsjednika.

Pod posebno podignutom natkrivenom tribinom Macronovo obraćanje pratili su Trump, Putin, Merkel, izraelski premijer Benjamin Netanyahu, turski predsjednik Tayyip Erdogan, kanadski premijer Justin Trudeau, čelnici UN-a, Europske unije i NATO-a.

Nakon vojne ceremonije i francuske Marseljeze koju je izveo zbor francuske vojske, osmero francuskih srednjoškolaca čitalo je izvatke iz svjedočanstava koje su na dan primirja napisali po

jedan francuski, britanski, američki i njemački vojnik, kineski radnik i Francuskinja svojem partneru, vojniku.

Svečanost koja je trajala oko sat i pol završila je odavanjem počasti Neznanom junaku, te zvucima Bolera Mauricea Ravela, koji je bio jedno vrijeme bolničar u Prvom svjetskom ratu. Pariz je u nedjelju pod iznimnim mjerama sigurnosti, ispražnjeno je od prometa veliko područje koje okružuje Slavoluk pobjede, ali su mjere pojačane i oko Trga Republike gdje se očekuje prosvjed protiv Trumpa kao i oko La Villettea gdje će popodne biti održan Pariški mirovni forum.

I Hrvatska obilježava 100. godišnjicu završetka Prvoga svjetskog rata

U povodu obilježavanja 100. godišnjice kraja Prvoga svjetskog rata, prisjećamo se jednog od najsmrtonosnijih sukoba u povijesti čovječanstva u kojemu je život izgubilo oko 10 milijuna vojnih i 8 milijuna civilnih žrtava, a čije su dalekosežne i kobne posljedice duboko obilježile 20. stoljeće te ostavile neizbrisiv trag u kolektivnoj svijesti današnje Europe, sazdanoj na privrženosti trajnom miru i suradnji nekada suprotstavljenih i zaraćenih europskih nacija, istaknula je u nedjelju hrvatska Vlada.

Kao prijelomni događaj u modernoj europskoj povijesti, primirje koje je postignuto 11. studenoga 1918. između sukobljenih strana označilo je kraj Velikog rata i teških ljudskih stradanja, ali i otvorilo put potpisivanju više mirovnih sporazuma kojima je izmijenjen politički poredak tadašnjega svijeta te promijenjena geopolitička slika većeg dijela Europe.

Bolna sjećanja na 20. stoljeće koje je u Europi donijelo dva, a u Hrvatskoj nažalost tri velika rata, danas prije svega trebaju služiti kao pouka međunarodnoj zajednici za još odgovornije i još aktivnije zalaganje u jačanju globalne sigurnosti i mira te u sprječavanju sukoba i ratova među narodima kako se ovakva stradanja čovječanstva više nikad ne bi ponovila, poručila je Vlada.

Kao članica Europske unije i NATO-a koja danas odgovorno i ravnopravno sudjeluje u rješavanju brojnih globalnih pitanja i izazova, Hrvatska je privržena multilateralizmu i poštivanju načela međunarodnog prava, što je, istaknuto je, temelj za trajni mir i stabilnost u svijetu.

Pridružujući se međunarodnoj inicijativi zemalja koje su bile najdublje pogođene devastirajućim učincima Prvog svjetskog rata, hrvatska Vlada je kroz Povjerenstvo za obilježavanje Stogodišnjice Prvoga svjetskog rata na nacionalnoj i lokalnoj razini potakla, koordinirala i pratila projekte obilježavanja uz iskazivanje dužnog pijeteta prema svim žrtvama s područja Hrvatske, kao i svih koji su posljednje počivalište pronašli u našoj zemlji.

Tijekom protekle četiri godine obilježavanju su se svojim programima diljem Hrvatske pridružile brojne znanstvene i kulturne ustanove, udruge, knjižnice, muzeji i škole, gradovi i općine. Tako je, između ostalih, u Puli znanstvenim skupom komemorirano potapanje broda „Viribus Unitis“. U Zadru je održan Znanstveni kolokvij o raspadu Austro-Ugarske Monarhije, Znanstveni kolokvij i izložba „Završetak Prvog svjetskog rata u Dalmaciji“ te Međunarodna znanstvena konferencija „Potopljena baština Prvog svjetskog rata“ s posebnim osvrtom na potonuća parobroda Barun Gautsch te bojnog broda Szent Istvan.

Hrvatski predstavnici sudjelovali su na središnjem komemoriranju stradanja hrvatskih vojnika u postrojbama Austro-Ugarske Monarhije na Istočnom ratištu. Diljem Europe hrvatska su veleposlanstva sudjelovala na obilježavanjima sudjelovanja i stradanja hrvatskih postrojbi u zemljama zahvaćenim Prvim svjetskim ratom. Brojni su hrvatski znanstvenici sudjelovali u radu stručnih skupova održanih u inozemstvu na temu Prvoga svjetskog rata te su objavljeni brojni stručni i znanstveni radovi kao i autobiografski zapisi o Prvom svjetskom ratu i njegovim posljedicama na političkoj, društvenoj i osobnoj razini.

Brojni hrvatski muzeji (Gradski muzej Križevci, Hrvatski pomorski muzej Split, Muzej Sveti Ivan Zelina, Muzej Turopolja, Muzej Slavonije Osijek) sudjelovali su u obilježavanju ove značajne

obljetnice.

Nastavljajući se na taj niz aktivnosti i projekata u 2018. godini kojima je svrha osnažiti svijest i spoznaju o svim uzrocima i događanjima koji se odnose na Prvi svjetski rat te njegove posljedice za čovječanstvo, na samu 100. godišnjicu završetka Prvog svjetskog rata, ministrica kulture Nina Obuljen-Koržinek u Hrvatskom povijesnom muzeju u Zagrebu otvorila je veliki izložbeni projekt „1918. – prijelomna godina u Hrvatskoj“.

U okviru brojnih komemoracija koje se održavaju diljem Europe prigodom obilježavanja 100. obljetnice završetka Prvog svjetskog rata, predsjednik Vlade Andrej Plenković, zajedno s potpredsjednikom Hrvatskog sabora Željkom Reinerom, savjetnikom Predsjednice RH Matom Granićem, ministricom kulture Ninom Obuljen-Koržinek, državnom tajnicom u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova Andrejom Metelko Zgombić te predstavnicima diplomatskog zbora u Hrvatskoj, prisustvovao je u Zagrebačkoj katedrali svetoj misi koju je predvodio dekan Zagrebačke katedrale prečasni Josip Kuhtić.

(Hina)

